

Innsyn og offentlighet

Avklaringer

➤ Innsyn: (ekstern) forespørsel om å få tilgang til saksdokumenter

➤ Sikkerhet

➤ Gradering

➤ Tilgangsstyring

Hindre innsyn for andre
(utenforstående)

Fire lover:

- Grunnloven
- offentleglova
- forvaltningsloven
- personopplysningsloven

Grunnloven

- § 100 5.ledd: «Enhver har Ret til Indsyn i Statens og Kommunernes Akter og til at følge Forhandlingerne i Retsmøder og folkevalgte Organer. »
- Ytringsfrihet
- Åpen forvaltning
- Demokrati

offentleglova

- Egen offentleglov

- Formål:

- åpen og gjennomsiktig forvaltning

- Styrke ytringsfrihet og informasjonsfrihet

- Styrke demokratiet

- Styrke rettsikkerheten til den enkelte

- Styrke tilliten til det offentlige

- Legge til rette for videre bruk av offentlig informasjon

- Jamfør Grunnlovens §100

offentleglova

► Loven gjelder for:

► Staten

► Fylkeskommunen

► Kommunen

► Interkommunale selskap

► Andre (§2 b)

Hva er offentlig?

- ▶ ALT
  - ▶ (i utgangspunktet)
- ▶ Saksdokumenter
- ▶ Journaler
- ▶ Andre lignende register

Postlister

- Statlig sektor: OEP
- Kommunal sektor: eget initiativ
- Dokumenter ute på nett?
- Hele etatens saksarkiv?

OFFENTLIG ELEKTRONISK POSTJOURNAL
En tjeneste fra Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet

Bjerkreim

Hvem kan kreve innsyn?

- Alle!
- Anonym
  - NB, gjelder innsyn etter offentleglova!
- Til ethvert formål
  - Med mindre andre lover er til hinder:
    - Åndsverklov, forhold til tredjepersoner
- Skriftlig eller muntlig

Hva er ikke offentlig?

- ▶ **Opplysninger underlagt taushetsplikt i andre lover**
- ▶ Organinterne dokumenter
- ▶ Saksforberedende dokumenter hentet fra underordnede organ
- ▶ Rettsaksdokumenter
- ▶ Opplysninger av nasjonal sikkerhet

Hva er ikke offentlig? Forts.

- Opplysninger vedr. økonomi-, lønns og personalforvaltning
- Opplysninger som kan føre til straffbare handlinger (innbrudd etc)
- Tilsettingsaker
  - Men offentlig søkerliste!
  - Med mer!

Merinnsyn

► §11:

- Når det er høve til å gjere unntak frå innsyn, skal organet likevel vurdere å gi heilt eller delvis innsyn.
- Organet bør gi innsyn dersom omsyn til offentleg innsyn veg tyngre enn behovet for unntak.

► **OBS!** Gjelder kun for «kan»-unntak!

Opplysninger vs. dokument

- Opplysninger unntas offentlighet, ikke hele dokumentet
- Med mindre:
  - Det resterende gir et misvisende bilde
  - Det er urimelig arbeidskrevende å sensurere
  - De unntatte opplysningene er det vesentligste av dokumentet

Journalist ba om innsyn – fikk helsladdet dokument i retur

Til og med sidetallene var sladdet. Journalisten trodde først det var en spøk.

Journalist Torstein Nymoen i Haugesunds Avis fikk lite informasjon ut av dokumentet som Nærings- og handelsdepartementets sendte. Hvert eneste ord var strøket over med sort tusj.

CAMILLA HATLESKOG
camilla.hatleskog@nrk.no

Publisert 29.09.2010 11:59. Oppdatert 29.09.2010 11:59.

Kommentarer Del 29 Tweet 6 Del/tips Skriv ut

Sjekk rogalandsværet

nrk.no/mat
Finn oppskrift

Finn din tur på UT.no

Finn oss på Facebook

NRK Rogaland
Liker

5,556 personer liker NRK Rogaland.

Er det så enkelt?

- ▶ Kan unntas offentlighet, ikke alltid *skal*
- ▶ Unntak fra unntak
- ▶ Meroffentlighet §11
- ▶ Dessuten:
  - ▶ Partsinnsyn
  - ▶ Personopplysninger

Forvaltningsloven

- Styrer partenes rett til å få opplysninger om seg selv (§13a punkt 1)
- Innsyn bør avgjøres av fagleder for den enkelte etat (skole, barnevern, ppt, personal)

Forvaltningsloven forts.

- ▶ Veiledningsplikt overfor parter
  - ▶ Om gjeldende lover, praksis etc
  - ▶ Om saksbehandlingen, rettigheter og plikter
- ▶ Partens rett til bistand
  - ▶ Av advokat eller annen fullmektig
  - ▶ På alle trinn i saksbehandlingen

Personopplysninger

- ▶ Alle har rett til innsyn i:
  - ▶ Om en er registrert
  - ▶ Hva slags personopplysninger som behandles
  - ▶ Hvem som er ansvarlig for behandlingen
  - ▶ Formålet
  - ▶ Hvor opplysningene er hentet fra
  - ▶ Om opplysningene vil bli utlevert, evt. til hvem.
- ▶ Registrerte har i tillegg rett til innsyn i:
  - ▶ Sikkerhetstiltakene ved behandlingen

SYKKYLVEN

Ansatt

Navn:

Adresse:

Poststed:

Tlf. arb.: Tlf. priv.: Mobil.:

E-post:

Web:

Initialer Tittel:

Kan fungere som:

☒ Liturg	☒ Tekstleser	Frie felt:	☒ Kaffekoker
☒ Predikant	☒ Kirkevert		☐ Ministrant
☐ Organist	☒ Nattverdsvert		☒ Kirkeskyss
☐ Klokker	☒ Dåpsvert		☐ Barnepass
☐ Kirketjener	☒ Saksbehandler		☐ Barnepass

Sluttet

Uproblematisk?

- Bør vi unnta mindre?

- Tilsettingssaker
- Personalsaker

- Bør vi unnta mer?

- Barnehagebilder
- Offentlige søkerlister
- Søknader om permisjon fra skole
- «beskyttes mot seg selv»

Rutiner for innsyn

- Journalføres
- Avgjøres av saksansvarlig/ledelse
- «Uten ugrunnet opphold»

- Ved avslag:
  - Skal være skriftlig
  - Vise til rett paragraf
  - Opplyse om klagerett

Sikkerhet

- ▶ Lås datamaskinen!
- ▶ Legg fysisk arkivmateriale tilbake etter bruk!
- ▶ Tenk på plassering av skjerm ift. vinduer etc.
- ▶ Ikke send sensitiv informasjon på epost
- ▶ Vær obs på registreringer i sak/arkivsystemet som kommer ut på offentlig postliste

Sikkerhet

BLOTTLAGT: Bildet er tatt 27. juni i vinduet til Politiets utlendingsavsnitt. Det er samme vindu som Fontene avfotograferte denne uken. Her ser vi to av bunkene, med til sammen 21 søknader, merket 3. og 4. juni. Bildet er sladdet av redaksjonen. Foto: Harald Brustad

Blottla flyktninger hele 2010

Politiet har helt siden januar stilt ut sensitive personopplysninger i vinduene sine. – Et klart lovbrudd, og ekstra alvorlig siden det rammer en utsatt gruppe, sier Datatilsynet.

TORGNY HASÅS, LO-AKTUELT
E-post

EIRIK DAHL VIGGEN, FONTENE
Profil E-post

Publisert 18.11.2010 kl 04:00 Oppdatert 18.11.2010 kl 15:55

Glippen som Politiets utlendingsavsnitt beklaget tirsdag er ikke et

Sensitive opplysninger synlig fra gaten

Forbipasserende kunne denne uka lese journaler, politiattester og ansattes notater gjennom vinduene til Nav-bygget i Kvadraturen.

MONIKA B. BIRKELAND

Publisert 27.06.11 20:54 Oppdatert 01.09.11 15:25

MEST LEST PÅ FRIFAGBEVEGELSE.NO:

- ▶ Vemeombudet fikk avskjed
- ▶ Frisk pust til folket
- ▶ Bergen dumper egen kommunerevisjon
- ▶ Finanslederne sprenger rammene
- ▶ Postkom har organisasjonsretten

5 SISTE FRA ARBEIDSLIVET:

1 av 12 uten jobb

Arbeidsløsheten i Storbritannia steg til 8,3 % i tredje kvartal. Det er det høyeste nivået siden 1996.

16.11.2011 - 14:23

- ▶ Håper å unngå oppsigelser
16.11.2011 - 12:47
- ▶ Bergen dumper egen kommunerevisjon
16.11.2011 - 10:41
- ▶ Elektro fristet jentene
16.11.2011 - 09:25
- ▶ Havnearbeiderne tar til motmæle
16.11.2011 - 07:39

5 SISTE FRA FAGBEVEGELSEN:

(Foto: Monika B. Birkeland)

Arkivsak/doknr. 09/611-43
Dok.dato 28.02.2012
Mottaker ***

Arkivkode 1-FE-420
Saksbehandler MSJ
U.off. offl. § 13, jf. forvl. § 13
U

Sakstittel
Personalmappe

Dokumenttittel
Oppfølgingsplan

Arkivsak/doknr. 09/611-44
Dok.dato 02.03.2012
Avsender [REDACTED]

Arkivkode 1-FE-420
Saksbehandler MSJ
U.off.
I

Sakstittel
Personalmappe

Dokumenttittel
Søknad om permisjon tre dager - Innvilga

Gradering

- Betyr hemmeligstemplet
- Etter sikkerhetsloven §11
  - Fare for rikets sikkerhet
- Mer allment:
  - Unnta dokument for innsyn
  - Kalles også klausulering
- Gjøres ved journalføring

Tilgangsstyring

- Hindre at uvedkommende har tilgang til saker
- Internt i organisasjonen

personal

Plan, miljø,
eiendom

Skole/barnehage

PPT

SISTE FRA NRK.NO >> Vogntog av veien på riksvei 111

Abonner

- For mange kan lese for mye i NAV-systemet

Det er konklusjonen til Datatilsynet, etter nye tilsyn hos NAV.

RAGNHILD OSNES OLSEN
ragnhild.osnes.olsen@nrk.no

MARION SOLHEIM
marion.solheim@nrk.no

Publisert 03.02.2011 07:48. Oppdatert 03.02.2011 07:50.

Del 59 Tweet 0 +1 0 Del/tips Skriv ut

Datatilsynet mener at for mange NAV-ansatte har tilgang på mapper med personlige opplysninger og kan lese de uten å bli oppdaget.

Siste: NRK Hordaland

UT.no

Turforslag på Vestlandet

Verradar Vestlandet

Taushetsplikt!

Etiske retningslinjer

- **6. Arkivarar bør søkje å fremje størst mogleg tilgjenge til alt arkivmateriale og yte upartisk hjelp til alle brukarar**
- **7. Arkivarar bør respektere såvel retten til tilgjenge som personvernet, og arbeide innafor rammene av relevant lovgjeving**
- **8. Arkivarar bør forvalte den tilliten som dei har fått til beste for samfunnet, og ikkje utnytte stillinga si til føremon for seg sjølve eller andre**

De viktigste unntaksparagrafene i offentleglova:

- §13 – taushetsplikt
- §14 – organinterne dokumenter
- §21 – forsvars- og sikkerhetsinteresser
- §23 – økonomi-, lønns- eller personalforvaltning
- §24 – gjennomføring av lovbrudd
- §25 – ansettelse
- §26 – eksamen

